

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 69

12 вересня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 69 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

Новий політичний сезон в Україні:
очікування і прогнози експертів. **3**

Горовая С.

Сирийское противостояние
и его возможный резонанс для Украины. **15**

Законодавча влада 20

Виконавча влада 28

Політика 39

Економіка 43

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій. **48**

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Уряд схвалив проект Держбюджету України на 2014 рік

Кабінет Міністрів України схвалив проект Державного бюджету на 2014 рік із дефіцитом 2,7 %, зростанням ВВП – 3%, інфляцією – 8 %, повідомила перший заступник глави Адміністрації Президента України І. Акімова. Вона зазначила, що ці цифри відповідають прогнозним показникам, які дають міжнародні організації. «Я думаю, прийняті сьогодні на Кабміні (основні макропоказники. – Ред.) навряд чи зміняться. Це жорсткі речі, це принципові речі, можуть змінюватися цифри всередині розподілу, насамперед видатків», – наголосила І. Акімова. За її словами, нині щодо інших макропоказників триває дискусія на рівні галузевих міністерств.

У свою чергу народний депутат від ВО «Свобода» І. Швайка уточнив, що до бюджету наступного року закладено отримання 17 млрд грн від приватизації.

Що стосується балансу газу на 2014 р., то, за словами міністра енергетики Е. Ставицького, баланс газу ще опрацьовується.

Очікується, що остаточний варіант Держбюджету-2014 буде подано до Верховної Ради до 18 вересня (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 11.09).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Новий політичний сезон в Україні: очікування і прогнози експертів

III сесія Верховної Ради сьомого скликання, що відкрилася 3 вересня, розпочала новий політичний сезон в Україні.

Під час її відкриття Президент України В. Янукович звернувся з вітальним словом до народних депутатів. Глава

держави заявив, що сподівається на порозуміння між політичними силами у Верховній Раді під час III сесії. Він зазначив, що, «на жаль, попередня сесія ВР була часом втрачених можливостей і, як наслідок, ми втрачаємо темп реформ, який ми взяли ще у 2010–2012 рр.».

В. Янукович закликав народних депутатів підтримати пакет законопроектів, спрямованих на прискорення реформ у правовій сфері. «Ми маємо значно прискорити реалізацію програми реформ, зокрема завершити реформування судової системи, органів прокуратури і внутрішніх справ. Пропоную Верховній Раді якнайшвидше підтримати відповідний пакет законопроектів», – сказав глава держави.

За словами В. Януковича, зокрема, необхідно вжити заходів для ефективного впровадження нового Кримінального процесуального кодексу, законодавства про адвокатуру й національного превентивного механізму проти тортур. Крім того, на переконання Президента, парламент має забезпечити ухвалення законів у сфері посилення прозорості державних фінансів, зокрема через розширення функцій Рахункової палати і вдосконалення законодавства щодо боротьби з корупцією. Глава держави наголосив, що всі ці кроки сприятимуть просуванню України в європейському напрямі. «Завдання, які постають перед Україною напередодні саміту у Вільнюсі, складні й масштабні. Але в нас є і час, і сили, щоб їх вирішити», – сказав В. Янукович.

Водночас Президент висловив упевненість, що український парламент зможе об'єднати зусилля «навколо проблем, без вирішення яких, без перебільшення, залежить доля України». «Успіх на саміті у Вільнюсі слід готувати. І значну роль у цьому процесі має зіграти ВР. Асоціація з ЄС потрібна не владі чи опозиції, вона потрібна Україні», – упевнений В. Янукович.

Президент України закликав ВР об'єднатися в питанні просування України до Європи, не протиставляючи водночас євроінтеграцію співробітництву з Росією. «Спроби протиставити співпрацю на європейському векторі та співробітництво з нашими стратегічними партнерами – Російською Федерацією та країнами євразійського співтовариства – безпідставні», – заявив він.

В. Янукович переконаний, що ухвалення пакета законів, необхідних для підписання Угоди про асоціацію, реформування економіки «стане рішучим кроком не лише на шляху України до Європи, а й на шляху побудови Європи в Україні». «Як Президент України, я підтримаю кожну ініціативу, спрямовану на досягнення політичної згоди й співпраці в стінах Верховної Ради. Бажаю всім депутатам плідної роботи», – резюмував В. Янукович.

З нагоди відкриття чергової сесії Верховної Ради до парламенту прийшли також Прем'єр-міністр М. Азаров, члени уряду, керівники судової гілки влади й голови облрад. Серед гостей були представники моніторингової місії Європарламенту О. Квасьневський і П. Кокс, глави дипломатичних представництв іноземних держав.

До розгляду на пленарних засіданнях III сесії Верховної Ради України сьомого скликання підготовлено 494 питання, ще 946 перебувають на стадії підготовки й доопрацювання. Усього, з урахуванням альтернативних, парламент має розглянути 1 тис. 500 проектів законодавчих актів. Утім, враховуючи озвучені Головою Верховної Ради В. Рибакком підрахунки, згідно з якими на кожний законопроект витрачається 58 хв, на це народним депутатам знадобиться 1 тис. 400 робочих год. Відповідно ж до календарного плану, за п'ять місяців роботи в народних депутатів відбудеться лише 36 пленарних засідань, а це 216 год. Тож брак часу може позначитися на кількості або ж якості майбутніх законів.

Головним лейтмотивом роботи народних депутатів упродовж III сесії ВР України сьомого скликання стане євроінтеграція, зокрема прийняття пакета законів, необхідних для підписання Угоди про асоціацію з ЄС. «Цей парламент не буде працювати в логіці “влада проти опозиції”, а в логіці – “проєвропейська більшість” і “антиєвропейська меншість”, до якої увійдуть комуністи й невелика частина Партії регіонів з окремих депутатів, – прогнозує політолог В. Карасьов. – Це буде цікава сесія. Вона потребуватиме не стільки фронтальних зіткнень між владою та опозицією, скільки тактичної гнучкості, тактичного розуму, кулуарних домовленостей, попередніх контрактів».

Уже в перший тиждень роботи Верховної Ради депутати ухвалили п'ять із семи законів, що стосуються євроінтеграційних перспектив України. Серед них, зокрема, проект закону України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо порядку та умов відбування покарання». Документом урегулюється використання засудженими засобів зв'язку, зокрема мобільних телефонів. Також виписана процедура відправлення в'язнів на лікування і врегульовано порядок надання засудженим тривалих побачень, у тому числі й для реєстрації шлюбу.

У першому читанні депутати проголосували за проект закону про зміни до Митного тарифу України. Раніше опозиція відмовлялася голосувати за нього через можливі лобістські схеми, прописані в документі. Голова Комітету з питань митної та податкової політики В. Хомутиннік пообіцяв, що документ доопрацюють і врахують усі зауваження. Його ухвалення в цілому запланували на наступний пленарний тиждень.

Верховна Рада проголосувала також за направлення до Конституційного Суду проекту змін до Конституції щодо посилення незалежності суддів. Це – президентський проект, опозиція його критикувала під час розгляду. Документ передбачає позбавлення Верховної Ради права призначати суддів пожиттєво й передає ці повноваження главі держави. Нові зміни також скасовують п'ятирічний випробувальний термін призначення суддів. Суддів пропонується призначати лише один раз безстроково. Призначати і звільняти суддів зможе лише Президент України на підставі подання Вищої ради юстиції. При цьому змінюється принцип формування цього органу. Президент і Верховна Рада, згідно з документом, мають бути відсторонені від цього процесу. Після вердикту КС документ може бути розглянутим тільки на наступній сесії на початку 2014 р., а для його затвердження необхідні щонайменше 300 голосів.

Також у першому читанні був підтриманий законопроект щодо погашення заборгованостей за рішеннями судів, відповідальність за виконання яких несе держава. Європейський суд з прав людини неодноразово вказував, що в Україні масово не виконують рішення судів щодо матеріальної ком-

пенсації громадянам, після чого ті змушені звертатися до Євросуду. Згідно з документом, розмір бюджетних асигнувань на погашення заборгованості має затверджуватися Верховною Радою в законі про державний бюджет України на відповідний рік.

З євроінтеграційних проголосовано також проект закону про вибори в проблемних округах. Повторні вибори у п'ятьох одномандатних виборчих округах Верховна Рада призначила на 15 грудня поточного року. «Регіонали» пропонували призначити вибори на 22 грудня, утім пішли назустріч наполяганням опозиції. Про це з трибуни сказав голова парламентського Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, член фракції Партії регіонів Д. Жванія. «Цей законопроект урахує всі пропозиції, які нам надіслали голови фракцій і зацікавлені особи. Таким чином, комітет вважає, що законопроект 2971 – єдиний законопроект, узгоджений парламентом України», – переконаний Д. Жванія.

Утім, як заявляє опозиція, влада фактично змушує голосувати за підготовлені нею євроінтеграційні закони без правок, а опозиція змушена йти на поступки. Таку думку висловив депутат від УДАРУ В. Карпунцов. «Тому що ми не можемо дозволити собі дати владі можливість, звинувачуючи опозицію, казати, що це ми зриваємо саміт у Вільнюсі. Ми не дамо цього зробити. Звичайно, ми будемо виправляти ці помилки шляхом внесення законодавчих ініціатив», – запевняє В. Карпунцов.

За кожний з перерахованих законопроектів проголосувало понад 300 депутатів. Отже, як і прогнозували експерти, провладні сили та опозиція на деякий час забули про конфлікти заради ухвалення євроінтеграційних законів. Зокрема, керівник Центру політичного аналізу «Пента» В. Фесенко висловлював упевненість щодо співпраці між владою та опозицією в питанні євроінтеграційних законопроектів. Водночас експерт Інституту політичної освіти О. Солонтай зауважив, що така співпраця триватиме недовго, лише цей політичний сезон, і стосуватиметься вона виключно євроінтеграції. Потім усе повернеться на свої місця.

Щодо важливих питань, які не стосуються євроінтеграції, зокрема таких, як можлива зміна правил гри під час

президентської виборчої кампанії, то, на думку О. Солоня, їх потрібно перенести на інший політичний сезон. Адже розгляд їх може бути конфліктним і перешкоджати євроінтеграції. «Потрібно зрозуміти одне: питань, які потрібно вирішити для євроінтеграції, настільки багато, що на них піде чи не вся III сесія ВР. Крім цих питань, інших зараз і не потрібно розглядати», – пояснює експерт.

Коментуючи результати голосування євроінтеграційних законопроектів в українському парламенті, посол Євросоюзу в Україні Я. Томбінський заявив, що перший тиждень роботи Верховної Ради України після літньої відпустки довів можливість досягнення консенсусу між різними політичними силами щодо ухвалення законодавства у сфері європейської інтеграції. «Зокрема, Партія регіонів, “Батьківщина”, УДАР і “Свобода” продемонстрували свою рішучість ухвалити потрібні закони й провести реформи, що роблять бажання України підписати Угоду про асоціацію з ЄС більш правдоподібним», – ідеться в заяві.

За словами Я. Томбінського, понад 350 депутатських голосів на підтримку необхідних законів є «найкращою відповіддю тим, хто сумнівався у політичній волі України продемонструвати відчутний прогрес у реформах». «Отже, дуже важливий крок у напрямі підписання Угоди про асоціацію у Вільнюсі наприкінці листопада було зроблено. Однак у найближчі тижні слід зберігати таку саму мобілізацію, необхідну для завершення решти роботи», – заявив посол ЄС.

Далі на депутатів чекають й інші євроінтеграційні законопроекти, серед них документ, який повинен регулювати повноваження прокуратури. Відповідний урядовий законопроект нині на розгляді у Венеціанській комісії.

Однак найбільш дискусійними й скандальними є два законопроекти про недопущення та протидію дискримінації в Україні, які стосуються прав сексуальних меншин. Раніше «регіонал» Г. Смітюх заявляв, що його політична сила голосуватиме за усі євроінтеграційні закони, крім закону про протидію дискримінації сексменшин. Та і в опозиції щодо цього

документа неоднозначні думки, зокрема виникають сумніви, що за нього голосуватимуть представники «Свободи». Як пояснив помічник-консультант нардепа-«свободівця», заступника голови парламентського Комітету з питань євроінтеграції О. Панькевича Т. Боярчук, нині антидискримінаційні законопроекти не є основними в процесі підготовки нашої держави до підписання Угоди з ЄС: її можуть підписати й без них.

Поки що готовність голосувати за антидискримінаційний закон висловили лише депутати з фракції УДАР. «Якщо цей закон не буде успішно прийнятий і навколо нього буде достатньо запекла війна із звинуваченнями Європи в різного роду содомських гріхах, то це тільки продемонструє дрімучість і відсталість наших політиків і країни в цілому», – зазначає В. Карасьов. І все ж політолог сподівається, що депутати знайдуть компромісні формулювання і скандальний законопроект таки буде прийнято. В. Карасьов передбачає, що увагу на осінній сесії парламенту буде прикуто не лише до євроінтеграції. Одним із ключових напрямів нового політичного сезону стане підготовка до президентських виборів 2015 р., а також формування державного бюджету на 2014 р. Тертя можуть посилюватися у зв'язку з тим, що кожна фракція буде висувати свого кандидата на пост Президента на наступних виборах.

«Безперечно, ми розуміємо, що у цій Верховній Раді від п'яти до десяти кандидатів на пост Президента – це зумовлює усю її діяльність. Це безумовний негатив цієї ВР. Однак вона не гірша від попередніх скликань, але й не краща. Добре, що вона залишається місцем для дискусій. Погано, що ці дискусії дуже часто мають не зовсім цивілізований характер», – зазначив голова правління ВГО «Комітет виборців України» О. Черненко.

Нині у фракції УДАР наголошують на тому, що «опозиція повинна знайти сили і висунути єдиного кандидата вже в першому турі. У наших колег інший підхід, але я сподіваюся, що спільне рішення буде знайдено», – заявив народний депутат П. Розенко. Він зазначив, що незважаючи на можливу конкуренцію за президентське крісло глави опозиційних фракцій, як і раніше, координуватимуть свою діяльність у парламенті.

Водночас у Партії регіонів упевнені, що опозиції не вдасться діяти спільно. «Уже щосили відчувається наближення президентських виборів. Кожен з опозиціонерів тягнутиме ковдру на себе, що ще більше загострить обстановку», – заявив перший заступник голови фракції Партії регіонів М. Чечетов. За його словами, як результат «у парламенті істотно зміниться розклад сил». «Через поведінку опозиції в їхніх фракціях побільшає депутатів, які хочуть працювати конструктивно. Тому я не виключаю створення у Верховній Раді нової фракції чи депутатської групи, яка буде співпрацювати з нами», – зазначив депутат.

Депутат-«регіонал» О. Зарубінський прогнозує, що «президентська кампанія, яка вже давно почалася не де-юре, а де-факто, накладатиме відбиток на поведінку тих чи інших політичних гравців. Я припускаю, що поведінка деяких із них буде виходити за рамки цивілізованих норм, оскільки змагання між тими, хто називає себе опозиціонерами, буде йти в плані того, хто більший радикал. А радикалізм завжди породжує загострення і напруженість. Але я думаю, що в кожній сесії змістовний аспект повинен превалювати над формальним. Тобто політична метушня і політичні амбіції повинні поступитися рішенням змістовних моментів».

Також у грудні призначено вибори в п'яти так званих проблемних округах. Вони вже нічого не змінять у тій розстановці сил, яка склалася в парламенті. Але ці вибори відбуватимуться за рік до президентської кампанії, то ж будуть своєрідною її репетицією. Голосування в цих округах буде фактично референдумом за довіру чи недовіру владі та опозиції. Його результат на сьогодні лишається непередбаченим, адже, з одного боку, владу рядові виборці не люблять і ніколи не «упускають шансу» це продемонструвати. З іншого – й опозиція значно втратила популярність. То ж новий баланс настроїв можуть виявити тільки безпосередньо вибори.

Не менш складними є і бюджетні проблеми. Звести кінці з кінцями в році, що минає, буде непросто – хіба що Європа одразу підставить нам своє плече. Проте вона ж і поставить перед нами нові жорсткі умови. Можливо, наступного року до-

ведеться на чомусь істотно економити. 2014 р. має стати вирішальним у розбудові нової української економіки. З одного боку, кризові впливи завершуються, на них більше не спишеш аж надто багато. З іншого боку, посткризовий стан не переходить автоматично в економічне піднесення. Для вітчизняної традиції, навпаки, більш характерні затяжні посткризові депресії. Аби переломити цю традицію, слід максимально ефективно розробити бюджет. У цьому процесі роль парламенту є вирішальною в плані пошуку механізму збалансування регіональних інтересів. Від депутатів-мажоритарників значною мірою залежить, скільки отримає той чи інший регіон, які програми буде затверджено для нього. Бюджетна політика максимально персоналізується. Саме за цим моментом, а не за словесними заявами, судитимуть про кожного депутата персонально.

У цілому III сесія парламенту запам'ятається зближенням позицій Партії регіонів та опозиції з питань, які стосуються інтеграції України з ЄС. «На противагу у Верховній Раді активізується проросійське крило – комуністи й частина депутатів від Партії регіонів, загалом осіб 40–50. Вони будуть вживати різних заходів – від зриву роботи ВР до провокацій на адресу опозиції, тут фракціям важливо не втягнути себе в цю гру», – вважає професор політології Києво-Могилянської академії О. Гарань.

Президент Інституту проблем регіональної політики і сучасної політології Д. Корчинський натомість сподівається, що нова сесія буде більш «видовищною», ніж попередні. «Можливо, ми побачимо якісь нові тактичні знахідки, бійки. Сподіваюся, що буде ще більше драйву, ніж на минулих сесіях», – припускає він.

Голова Верховної Ради В. Рибак також не розраховує на те, що нова сесія парламенту відбудеться спокійно. Спікер наголосив, що «робота спокійною бути не може, оскільки ми ще на півроку наблизилися до виборів Президента. Хочемо ми цього чи ні, але вибори будуть відбиватися на роботі Верховної Ради». На думку В. Рибак, кандидати на пост Президента критикуватимуть владу й один одного. «Тим не менш, це

III сесія, депутати подорослішали. Учнівський період пройшов у деяких депутатів. Тому що дві третини депутатів прийшли вперше. Мітинговщина відійшла на другий план. Мені здається, це дійсно парламент стає. Але ще потрібно працювати», – сказав він.

Відповідаючи на уточнююче питання, чи прогнозує він блокування трибуни, В. Рибак сказав: «Можливість я можу допускати, але думаю, ми повинні дуже швидко шукати відповіді на ті питання, через які йде блокування. Моє завдання як керівника парламенту – зробити рівні умови опозиції і більшості».

Водночас колишній спікер парламенту В. Литвин вважає, що протистояння в новому політичному сезоні у Верховній Раді не виключено, але депутати вже «притерлися» і тому ситуація може бути більш спокійною. Тому, на його думку, уже діятиме «принцип солоного огірка». «Якщо свіжий огірок кинути у бочку із засоленими огірками, він через деякий час стане таким же», – пояснив В. Литвин.

На думку політологів, починаючи із жовтня, у парламенті з'являтиметься дедалі більше конфліктних питань, як, наприклад, питання про звільнення Ю. Тимошенко. Зокрема, опозиція вкотре повторила, що без звільнення экс-прем'єра підписання Угоди про асоціацію неможливе. Зрештою, і в представників ЄС позиція така ж – нещодавно ЗМІ повідомляли, що ЄС навіть готовий закрити очі на невиконання Україною деяких вимог зі «списку Фюле», однак питання Ю. Тимошенко залишається надпринциповим.

І нині, хоч усі й розуміють, що питання Ю. Тимошенко залежить виключно від політичної волі Президента, парламент формально може бути «включеним» у вирішення цієї проблеми. Такий же перебіг подій може спровокувати загострення старих конфліктів під час III сесії ВР України.

Щодо питання про дозвіл Ю. Тимошенко виїхати на лікування за кордон, то, як наголошує В. Фесенко, його не вирішує Верховна Рада, хоча й лунала думка, зокрема В. Лутковської, про те, що потрібно підписати міждержавну угоду, яку потім повинні ратифікувати парламенти. Але наразі експерт не ба-

чить жодних зрушень у цьому напрямі. Політично можливо вносити зміни в законодавство, але на практиці такі спроби вже були і вони не спрацьовували, зазначає він, підкреслюючи, що Ю. Тимошенко засуджена, і тут є правові колізії. Тож, на погляд В. Фесенка, справа лікування її за кордоном потребує таких політичних і юридичних дій, які не пов'язані безпосередньо з парламентом. «Я не впевнений, що до кінця жовтня Ю. Тимошенко обов'язково звільнять. Виходжу з тих аргументів, які лунають останнім часом з уст В. Януковича та інших представників влади: немає юридичного механізму, який би дав можливість лікувати її за кордоном у статусі засудженої. Або Ю. Тимошенко потрібно звільнити, наприклад умовно-достроково, або помилувати як Ю. Луценка. Теоретично помилування Ю. Тимошенко можливе. Там є певні нюанси, бо і термін її ув'язнення більший, ніж у Ю. Луценка, але це вже питання політичної волі та домовленостей. Переговорний процес, можливо, триватиме аж до саміту у Вільнюсі. Інша річ нинішня ситуація: Росія почала жорстко тиснути на Україну. Можливо, це збільшить імовірність підписання угоди між нашою країною та ЄС (за умови, що до саміту Ю. Тимошенко звільнять)», – вважає експерт.

Політолог О. Солонтай у свою чергу переконаний, що без звільнення Ю. Тимошенко неможливе підписання Угоди про асоціацію, адже Євросоюз не співпрацюватиме з країною, у якій є політичні в'язні. Та й представники ЄС висловились однозначно: без звільнення Ю. Тимошенко угоди не буде. Тому владі також потрібно вирішувати це питання.

Парламентарі від опозиції наголошують, що займатимуться не лише питаннями євроінтеграції. У «Батьківщині» кажуть, що не забули ні про вибори до Київради, ні про реформу МВС, ні про бюджет. «Оскільки ми мали конфліктну останню сесію, то, напевно, сесія почнеться з міністра МВС Захарченка. Думаю, що ця сесія буде достатньо нелегкою...» – пропустила парламентар з «Батьківщини» Т. Донець.

Народний депутат із фракції «Батьківщина» В. Ярема запевнив, що опозиція готова плідно працювати, приймати закони, як це виходить із повноважень депутатів, у тому разі, якщо

політична більшість у парламенті почне працювати в правовому полі й чітко дотримуватися Регламенту. «Думаю, що однозначно не буде конфліктів і всередині опозиції на ґрунті майбутньої президентської передвиборної кампанії. Три опозиційні сили між собою домовляться. У нас одна мета. Найбільш актуальними сьогодні є питання зовнішньополітичної діяльності й курсу нашої країни, а також торговельної війни з Росією. Це ми обов'язково повинні обговорювати».

О. Продан, депутат від УДАРу, заявляє, що для її політичної сили в цьому сезоні дуже важливим буде питання боротьби з корупцією. «Це антикорупційні проекти, які не просто стосуються боротьби з корупцією уже після її виникнення, а які унеможливають корупцію. У нас є ряд законопроектів, які внесені вже на минулій сесії, які не дають можливості чиновникам зловживати, вимагати – і таким чином заробляти», – каже О. Продан і висловлює сподівання на конструктивне ставлення більшості до УДАРівських антикорупційних законопроектів.

Серед інших «неєвроінтеграційних» парламентських ініціатив депутати говорять про спробу скасувати пенсійну реформу, а також кілька положень податкової реформи (це анонсують у «Свободі»). Комунисти ж уже готують закони, які захищатимуть права національного виробника. У КПУ також укотре наголошують на потребі націоналізувати важливі підприємства.

«Регіонал» О. Зарубінський зазначає, що його фракція також до пріоритетних відносить реформу органів правосуддя. Необхідно нарешті ухвалити нове законодавство про прокуратуру, наголошує він, адже Україна брала на себе такі зобов'язання при вступі до Ради Європи. «На часі ж зараз прийняття в другому читанні та в цілому дуже важливого закону, який би визначав місію, роль, функцію, місце в суспільстві України прокуратури. Наскільки мені відомо, перший проект уже проголосовано в першому читанні, наразі підготовано до другого читання, надіслано до Венеціанської комісії», – зазначив депутат.

У цілому, роблять висновок експерти, ця сесія обіцяє бути значно конструктивнішою, ніж попередні. Саме від неї залежатиме, чи відіграватиме в наступні роки парламент істотну

роль, чи достатньо «скотиться» на другорядні позиції. Поки перспективи значно ближчі до першого варіанта, але автоматично вони не реалізуються. Усе залежить від кожного депутата персонально.

С. Горвая, науч. сотр. ФПУ, канд. наук по соц. коммуникациям

Сирийское противостояние и его возможный резонанс для Украины

Сегодня интересы стран – мировых лидеров скрестились на Ближнем Востоке. Конфликт вокруг Сирии усиленно разгорается, прежде всего благодаря также и внешним вмешательствам. Да и власти самой Сирии уже приготовились к военному удару со стороны западных стран. «Мы ожидаем нападения в любой момент, и мы готовы в любой момент нанести ответный удар», – заявил, как пишут СМИ, агентству France Presse неназванный представитель сирийской службы безопасности.

Ранее Сирию покинули инспекторы ООН, которые занимались расследованием обстоятельств химической атаки в окрестностях Дамаска 21 августа. Их выводы пока неизвестны, однако американская разведка утверждает, что ответственность за применение химического оружия лежит на режиме Б. Асада. В результате атаки погибло около 1,5 тыс. мирных жителей. Власти Сирии отрицают свою вину, возлагая ответственность на войска оппозиции.

Администрация Б. Обамы уже заявила, что намерена провести ограниченную военную операцию против Сирии. Глава Госдепартамента США Дж. Керри подчеркнул, что президент Сирии Б. Асад может избежать военного вторжения в страну, если до конца недели отдаст все имеющееся у него химическое оружие. Руководство Пентагона сообщило, что пойдет на военную операцию в Сирии только в составе международной коалиции. Однако британский премьер Д. Кэмерон подчеркнул, что Великобритания не будет участвовать в военной

операции против Сирии, а намерена добиваться усиления политического давления на режим Б. Асада, в том числе в рамках ООН (<http://telegraf.com.ua/mir/europa/763421-kameron-britaniya-ne-budet-voevat-protiv-sirii.html>, 9.09.2013). Также, по информации СМИ, от участия в интервенции уже отказалась Германия и другие страны-участницы НАТО, за исключением Франции. При этом советник президента США по национальной безопасности С. Райс заявила о том, что США намерены добиваться проведения мирной конференции в Женеве по Сирии, однако уже после военного удара по этой стране. По ее словам, США возобновят дипломатические усилия «после ограниченных военных ударов».

В свою очередь президент Сирии заявил американскому телеканалу, что в случае военной операции США и их союзники «должны ожидать ответных акций». Правительство Сирии – «не единственный игрок в регионе», заявил Б. Асад. Он сделал примечательное заявление, на которое должны обратить внимание все участники противостояния: «Есть различные партии, различные группировки, различная идеология. В регионе есть все». На вопрос, будет ли в ответ на американский удар применено химическое оружие, президент Сирии ответил, что это будет зависеть от того, имеют ли такое оружие «мятежники, террористы или любая другая группировка в регионе... Это может произойти. Я не знаю. Я – не предсказатель» (<http://telegraf.com.ua/mir/blizhniy-vostok/763010-asad-otvetnyiy-udar-po-ssha-mozhet-byit-ne-tolko-so-storonyi-sirii.html>).

Таким образом, ограниченные военные удары американцев, на эффективность которых надеется США, скорее всего, могут стать оперативным поводом для широкомасштабных военных действий и превратиться в крупномасштабную региональную войну. Поскольку в регионе накопилось очень много разнообразных противоречий, именно эти противоречия, а не желания президента Б. Обамы будут горючей, а может быть и взрывной смесью данного конфликта. Конфликта, результаты которого сегодня предсказать не может никто.

Понимая всю серьезность данной ситуации, министр иностранных дел РФ С. Лавров сообщил, что Россия призвала Си-

рию поставить химоружие под контроль и присоединиться к организации по его запрещению. «Ударов по Сирии можно избежать, если Дамаск передаст все химическое оружие международному сообществу. Если установление международного контроля над химическим оружием в этой стране позволит избежать ударов, то мы призываем сирийское руководство не только договориться о постановке мест хранения химического оружия под международный контроль, но и о его последующем уничтожении, а также о полноценном присоединении к организации по запрещению химического оружия», – подчеркнул глава российского МИД.

В свою очередь, Дамаск поддержал инициативу Москвы. Как заявил министр иностранных дел Сирии В. Муаллем, Б. Асад согласится передать химоружие под международный контроль для того, чтобы не допустить бомбардировки Сирии американцами. «Заявляю, что Сирийская Арабская Республика приветствует российскую инициативу, исходя из заботы сирийского руководства о жизни наших граждан и безопасности нашей страны. И также исходя из нашей уверенности в мудрости российского руководства, которое старается предотвратить американскую агрессию против нашего народа», – отметил В. Муаллем.

Предложения по решению проблемы сирийского химического оружия поддержал Генеральный секретарь ООН Пан Ги Мун. Об этом он заявил на пресс-конференции в Нью-Йорке. «Сейчас я рассматриваю вопрос о том, чтобы призвать Совет Безопасности ООН, чтобы немедленно потребовать передачу химического оружия Сирии и запасов прекурсоров внутри Сирии в такие места, где они смогут надежно сохраняться и уничтожаться. Я также призываю, чтобы Сирия присоединилась к Договору о химическом оружии-2», – заявил дипломат (<http://telegraf.com.ua/rossiya-i-sng/763550-siriya-gotova-pere-dat-himoruzhie-pod-mezhdunarodnyiy-kontrol.html>, 9.09.2013).

Возможное развитие событий не по сценарию Вашингтона естественно не обрадовало нынешнюю администрацию США. Представитель Госдепартамента США М. Харф заявила, что Соединенные Штаты Америки с серьезным

скептицизмом относятся к предложению России и Сирии передать сирийское химическое оружие под международный контроль. В Вашингтоне считают, что это может стать поводом для затягивания времени (<http://telegraf.com.ua/mir/usa/763470-rays-ssha-provedut-mirnuyu-konferentsiyu-posle-udara-po-sirii.html>, 9.09.2013). Данное заявление вносит дополнительный элемент неопределенности в развитие ситуации вокруг Сирии. И эта неопределенность уже оказывает заметное влияние на всю систему международных отношений. В частности, это касается и Украины. По накатанной уже ранее схеме внешне независимая исследовательская организация C4ADS обвинила Украину в содействии России по доставке оружия в Сирию. Как сообщают СМИ, издание The Washington Post со ссылкой на исследование неправительственной организации C4ADS распространило информацию, где указывается, что через украинский порт «Октябрьск» в Николаевской области вероятно осуществлялись поставки оружия для режима Б. Асада в Сирии. Авторы исследования связывают некоторые крупные суда, которые заходили в этот порт, с сетью бизнесменов и компаний, которые имеют связь с высокопоставленными чиновниками в России и Украине.

Показательно, что авторы исследования называют украинские и российские судоходные и логистические компании «одесской сетью». Ключевым игроком сети, согласно информации C4ADS, является компания Kaalbye Group. «Старшие менеджеры компании имеют профессиональные и бизнес-связи со служащими в высших уровнях российского и украинского правительств и вооруженной промышленности, связи, которые подтверждаются на сайте компании и в торговых публикациях. Один из соучредителей, И. Урбанский, был заместителем министра транспорта в Украине. Другой соучредитель, Б. Коган, является членом правления «РТ-Логистики», дочерней компании крупного индустриального консорциума, находящегося в государственной собственности России, и включает также крупнейшую российскую фирму, занимающуюся военным экспортом, «Рособоронэкспорт». Консорциум возглавляет С. Чемезов, близкий соратник В. Путина», – пишет издание.

В свою очередь, МИД Украины опроверг информацию издательства о поставках или транзите товаров военного назначения из РФ в Сирию. В ведомстве напомнили, что с мая 2011 г. Украина добровольно и полностью прекратила военно-техническое сотрудничество с Сирией. Также в ведомстве отметили, что в Украине «с глубоким беспокойством и тревогой наблюдают за развитием ситуации в Сирии, уровень напряженности в которой постоянно растет... Позиция нашего государства в отношении сирийского конфликта недавно была в очередной раз подтверждена Президентом Украины: мы выступаем за скорейшее прекращение кровопролития и отстаиваем необходимость решения конфликта исключительно политико-дипломатическими средствами» (http://dt.ua/POLITICS/mzs-vidhrestivsyia-vid-postachan-zbroyi-z-ukrayini-do-siriyi-128136_.html, 10.09.2013).

Таким образом, Украина уже на сегодняшний день стоит на позиции оправдывающейся стороны. Точно так же, как в свое время ей приходилось оправдываться относительно поставок в Ирак зенитных комплексов «Кольчуга». При этом данные сообщения оказались ложными.

Следует заметить, что Украине приходится оправдываться и в действиях противоположных. Обращает на себя внимание распространенное СМИ заявление посла Сирии в Украине Мохаммед Саид Акиль, сделанное 4 сентября (правда, позже, исходя из информации СМИ, он опроверг данное заявление), о том, что украинцы воюют в Сирии на стороне антиправительственных сил. Украинские МИД и СБУ сразу же это опровергли. Но информацию посла подтвердил глава крымского меджлиса М. Джемилев, сказав, что ему известно о крымских татарах, воюющих в Сирии.

Ф. Амзаев, спикер украинского офиса «Хизб-ут-Тахрир» также сказал, как сообщает «BBC Украина», что участие украинских мусульман в боевых действиях в Сирии – «свершившийся факт». При этом он отметил, что его организация не посылает своих людей на войну, хотя не исключил, что они делают это добровольно, «как отдельные личности» (<http://www.bbc.co.uk>, 7.09.2013).

В свою чередь, как сообщают СМИ, крымский премьер А. Могилев считает, что компетенцией Службы безопасности является выявление людей, граждан Украины, которые участвуют в вооруженном конфликте в Сирии, поскольку, если такие люди есть, они представляют угрозу безопасности страны.

Таким образом, ситуация вокруг Сирии уже создает сложности для Украины в международных отношениях. Соответственно, в данной ситуации для нашей страны является максимально выгодным мирное разрешение нынешнего противостояния вокруг Сирии, в русле будущего соответствующего решения Совета Безопасности ООН. К чему, собственно, и должна приложить свои усилия также и Украина.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Народні депутати України мають дотримуватися вимог Закону України «Про статус народних депутатів України», Конституції України і, відповідно, працювати в комітетах Верховної Ради України, виконуючи свої обіцянки перед виборцями. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак, виступаючи на засіданні Комітету з питань свободи слова та інформації 11 вересня.

В. Рибак підкреслив, що парламент – це відкритий орган влади, «якому нема чого приховувати». «Верховна Рада працює публічно», – сказав він, зауваживши, що для висвітлення роботи парламенту акредитовано багато журналістів, які мають доступ до публічної інформації. Усі народні депутати, наголосив В. Рибак, повинні працювати відкрито.

Голова Верховної Ради повідомив, що керівництво парламенту має намір відвідати засідання усіх комітетів, зауваживши, що на нинішньому засіданні комітету з 10 парламентарів присутні лише шість.

В. Рибак зазначив, що в понеділок на засіданні погоджувальної ради керівників фракцій і голів комітетів він доповість про стан роботи в комітетах. «Хочу, щоб усі народні депутати відповідали за виконання законів України: “Про статус народ-

них депутатів України”, “Про комітети Верховної Ради України”», – сказав він, підкресливши, що ця робота має бути відкритою, «щоб не було так, що журналісти жаліються на те, що їх не пускають на засідання комітетів».

Торкаючись питання порядку денного засідання Комітету з питань свободи слова та інформації, до якого внесено й законопроект «Про суспільне телебачення», Голова Верховної Ради України підкреслив, що це «один із найважливіших законів». «Нам 22 роки, і хотілося б, щоб нарешті з’явилося суспільне телебачення, – сказав він. – Шанс такий є, потрібно, щоб комітет вніс пропозицію на розгляд і парламент ухвалив цей закон» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.09*).

Спикер Верховной Рады Украины В. Рыбак считает unnecessary проведение референдума о вступлении в Таможенный союз, который инициирует КПУ. Об этом он заявил в эфире 5 канала.

«Они (КПУ) делают подготовительную работу для возможного референдума. А сегодня вопроса нет... Украина не вступает ни в Таможенный союз, ни в Европейский Союз. Там мы наблюдаем, а здесь мы подпишем, я верю, соглашение о евроинтеграции», – отметил В. Рыбак.

«Референдум возможен, только когда мы будем рассматривать вопрос вступления или в ТС, в ЕС ли, и может возникнуть такой вопрос, что часть функций нашего государства нужно передать в какой-то сверхгосударственный орган, это касается суверенитета, Конституции... Может корда-то и придется проводить и спросить у народа, – отметил В. Рыбак. – А сегодня что спрашивать? Мы сегодня никуда не вступаем. Мы видим, что нет необходимости проводить референдум. Но КПУ решила провести подготовительную работу, пусть себе проводит. Это больше политика. Еще очень рано говорить о референдуме» (*РБК-Україна (<http://www.rbc.ua>). – 2013. – 10.09*).

Комітет з питань правової політики визнав таким, що не суперечить положенням Конституції України, проект закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо проведення допиту).

Законопроектом (реєстр. № 3037) пропонується внести зміни до ст. 224 Кримінального процесуального кодексу України щодо проведення допиту із застосуванням відеозапису з обов'язковою архівацією даних. Відеоматеріали мають бути додатком до протоколу допиту, у якому зазначаються посада, прізвище, ім'я й по батькові осіб, які здійснювали технічне забезпечення та умови його проведення.

На засіданні комітету, зокрема, зазначалося, що згідно з Конституцією України органи законодавчої, виконавчої і судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених нею межах і відповідно до законів України (ч. 2 ст. 6). Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України й повинні відповідати їй (ч. 2 ст. 8). За приписом ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України.

Члени комітету наголошували, що виключно законами України визначаються, зокрема, судоустрій, судочинство, організація і діяльність прокуратури, органів дізнання і слідства (п. 22 ч. 1 ст. 92 Конституції України). Зважаючи на це, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (ст. 75, п. 3 ч. 1 ст. 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).*** – 2013. – 11.09).

Комітет з питань верховенства права та правосуддя рекомендує парламенту направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до Цивільного процесуально-

го кодексу щодо удосконалення інституту наказного провадження.

Законопроект (реєстр. № 2710) спрямовано на вдосконалення процесуальних норм, які регламентують порядок розгляду справ у наказному провадженні.

На засіданні комітету зазначалося, що проектом закону пропонується доповнити п. 1 ст. 96 Цивільного процесуального кодексу вимогами про стягнення нарахованої, але не виплаченої працівникові суми заробітної плати, у тому числі компенсації за порушення термінів її виплати, а також інших нарахованих, але не виплачених сум, і виключити п. 3 ч. 1 щодо вимог про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення і радіомовлення.

Крім того, наголошували народні депутати, передбачаються зміни до ст. 98 зазначеного Кодексу, згідно з якими до заяви про видачу судового наказу додаються оригінали або належно засвідчені копії документів, які підтверджують матеріально-правову вимогу заявника.

Також законопроектом пропонуються зміни до ст. 105-1, якими передбачається, що змінений судовий наказ чи судовий наказ, щодо якого суд прийняв ухвалу про залишення заяви про його скасування без задоволення, можуть бути оскаржені в апеляційному порядку, за правилами оскарження рішення суду, встановленими цим Кодексом.

Народні депутати звертали увагу на те, що запропоновані зміни до ст. 98 та 105-1 Кодексу не несуть правового навантаження, оскільки чинне процесуальне законодавство передбачає, що скарга на змінений судовий наказ чи судовий наказ щодо якого суд прийняв ухвалу про залишення заяви про його скасування без задоволення розглядається за правилами оскарження рішення суду, тобто розглядається в апеляційному порядку за загальними правилами.

Парламентарі акцентували також увагу на тому, що із заявою про видачу судового наказу може звернутися особа, якій належить право вимоги. У тому разі, якщо з поданих документів вбачається спір про право, то, відповідно до п. 2 ч. 3

ст. 100 Цивільного процесуального кодексу, суддя відмовляє в прийнятті заяви про видачу судового наказу.

На думку членів комітету, запропоновані зміни до п. 1 ст. 96 Цивільного процесуального кодексу є слушними, але потребують уточнення в частині сум, виплата яких впливає з трудових відносин (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.09).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону про внесення змін до ст. 59 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (щодо пенсій).

Законопроектом (реєстр. № 2409а) пропонується ст. 59 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» доповнити новою частиною, згідно з якою «військовослужбовцям, які брали участь у ліквідації наслідків на Чорнобильській АЕС під час проходження служби і віднесені до категорії I, розмір пенсії за вислугу років збільшується на 10 %, а віднесеним до категорій II та III – на 5 % відповідних сум грошового забезпечення».

На засіданні комітету наголошувалося, що передбачається відновити надбавку до пенсії учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з військовослужбовців, яка була передбачена пунктом «в» ч. 1 ст. 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та деяких інших осіб», яка була скасована Законом України «Про внесення змін до деяких законів України з питань пенсійного забезпечення та соціального захисту військовослужбовців» від 4 квітня 2006 р. № 3591-IV.

Як зазначено в експертному висновку Міністерства соціальної політики, за розрахунками Пенсійного фонду кількість ліквідаторів аварії на ЧАЕС I категорії з військових

пенсіонерів, розмір пенсії яких може бути реально збільшено, становить 3237 осіб, II категорії – 8476 осіб і III категорії – 3483 особи. Встановлення 10- й 5-відсоткової надбавки до пенсій цим особам коштуватиме бюджету 2256,1 тис. грн на місяць – 27 073,2 тис. грн у розрахунку на рік (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).** – 2013. – 11.09).

Комітет з питань підприємництва, регуляторної та антимонopolної політики вважає, що потребує доопрацювання проект закону України «Про забезпечення молодих фахівців першим робочим місцем із звільненням роботодавця від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Законопроект (реєстр. № 2011а) спрямовано на сприяння забезпеченню молодих фахівців, які здобули вищу або професійно-технічну освіту, першим робочим місцем шляхом звільнення роботодавця від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Зокрема, у ньому закріплюється («гарантується») протягом п'яти років після одержання відповідного диплома право молодих фахівців на забезпечення першим робочим місцем після закінчення вищого чи професійно-технічного навчального закладу незалежно від форми власності навчального закладу і форми навчання, а також право роботодавця на звільнення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, визначені умови й терміни такого звільнення. Крім того, у законопроекті передбачено норми, які регулюють здійснення державного нагляду за дотриманням законодавства про забезпечення молодих фахівців першим робочим місцем, проведення перевірок роботодавців, і встановлено відповідальність за порушення зазначеного законодавства.

Під час обговорення члени комітету висловили ряд зауважень до проекту. Акцентувалася увага й на висновку Головного науково-експертного управління апарату Верховної Ради. Зокрема, експерти вважають, що порушене в проекті питання

певною мірою вже вирішено в чинному законодавстві України, тому виникає сумнів щодо доцільності його прийняття. Так, ст. 26 Закону України «Про зайнятість населення», на відміну від норм законопроекту, якими запропоновано звільнити роботодавців від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, передбачає для роботодавця, який працевлаштує терміном не менше двох років на нове робоче місце молодь, яка закінчила/припинила навчання в загальноосвітніх, професійно-технічних і ВНЗ та вперше приймається на роботу, щомісячну компенсацію фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за відповідну особу за місяць, за який він сплачений. Ця компенсація виплачується у визначеному Кабінетом Міністрів порядку протягом одного року з дня працевлаштування особи за рахунок коштів державного бюджету для забезпечення молоді, яка здобула професійно-технічну або вищу освіту, першим робочим місцем за отриманою професією (спеціальністю).

Зазначалося також, що пропозиція ч. 1 ст. 5 проекту щодо звільнення роботодавців від сплати єдиного внеску при забезпеченні осіб першим робочим місцем і зарахування цих періодів роботи до страхового стажу без сплати страхових коштів до Пенсійного фонду не узгоджується з принципами загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, зокрема стосовно «рівноправності застрахованих осіб щодо отримання пенсійних виплат та виконання обов'язків стосовно сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», які зафіксовані в ч. 1 ст. 7 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Народні депутати висловили й інші зауваження до проекту (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 11.09).

«Батьківщина» вимагає від спікера В. Рибачака поставити на голосування проект постанови про призначення позачергових виборів у Києві на 10 листопада.

Так партія реагує на заяву Голови Верховної Ради про те, що «й більшість, й опозиція не охочі порушувати питання щодо виборів у Києві».

«У “Батьківщині” прикро приголомшені та вкрай здивовані звинуваченнями в тому, нібито опозиція “неохоче порушує” і “не дуже піднімає” питання щодо виборів у Києві», – ідеться в заяві фракції.

За словами соратників Ю. Тимошенко, єдиною причиною, через яку Верховна Рада не призначає виборів міського голови Києва й Київської міської ради, є «позиція Президента й почесного лідера Партії регіонів, який забороняє своїм однопартійцям голосувати за таку постанову».

«Лідер фракції ПР О. Єфремов усупереч Конституції днями прямо заявив, що столичні вибори переносяться на 2015 р. ... У таких випадках, як із заявою спікера, у народі кажуть: “З хворої голови – на здорову”», – заявляє «Батьківщина».

У фракції зазначають, що вони блокуванням трибуни двічі домагалися голосування щодо призначення планових виборів у Києві, але двічі Партія регіонів, включно з В. Рибакком, «за прямої вказівки» В. Януковича не підтримала тих постанов. «Перевірити ще раз себе особисто – В. Януковича, власну партію і всю опозицію – Володимир Васильович (Рибак) може у вівторок, поставивши на голосування ще один проект постанови про призначення позачергових виборів київського міського голови й депутатів Київської міської ради 10 листопада 2013 р., поданий народними депутатами із фракції “Батьківщина” Ю. Одарченком й О. Чорноволенком», – заявляє партія. «І це не пропозиція, а наша вимога», – додають у «Батьківщині».

У партії запевняють, що «опозиція робить усе можливе й навіть неможливе», щоб вибори в Києві було призначено, але «доля цього питання – у руках В. Януковича». «І якщо В. Рибак дійсно хоче виборів у Києві, то в нього для цього лише одна дорога – та, що веде до Межигір’я, бо саме там заховане вкрадене в киян право обирати собі владу», – заявляють у «Батьківщині» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 11.09).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент Украины В. Янукович дал поручение Премьер-министру Украины Н. Азарову относительно обеспечения реализации Национального проекта «Открытый мир», передает пресс-служба главы государства.

С целью обеспечения эффективной реализации Национального проекта «“Открытый мир” – создание информационно-коммуникационной образовательной сети национального уровня на базе технологий радиосвязи четвертого поколения (4G)», внедрения Национальной стратегии развития образования в Украине на период до 2021 г. Президент поручил Н. Азарову обеспечить:

1. Возможность применения в установленном порядке мер по обеспечению финансирования в соответствии с обоснованными потребностями реализации Национального проекта «“Открытый мир” – создание информационно-коммуникационной образовательной сети национального уровня на базе технологий радиосвязи четвертого поколения (4G)» (далее – национальный проект «Открытый мир») с учетом определенной формы участия в нем государства по техническому и методическому сопровождению создания информационно-коммуникационной образовательной сети в общеобразовательных учебных заведениях.

2. Проработку вопроса относительно механизмов привлечения дополнительных финансовых ресурсов для обеспечения реализации Национального проекта «Открытый мир».

3. Внедрение реализации второго этапа Национального проекта «Открытый мир» в 2 тыс. общеобразовательных учебных заведениях как педагогического эксперимента.

4. Определение в установленном порядке проекта «Электронная школьная библиотека» как дополнительной составляющей Национального проекта «Открытый мир».

5. Проработку вопроса об освобождении от налогообложения налогом на добавленную стоимость операций по ввозу на таможенную территорию Украины товаров в таможенном режиме импорта и поставки необходимого оборудования в рам-

ках реализации Национального проекта «Открытый мир», а также об освобождении от налогообложения налогом на прибыль прибыли, полученной от выполнения указанного национального проекта предприятием, которое осуществляет его реализацию.

6. Проработку вопроса о бесплатном размещении обязательных по программам для 5–9 классов учебников, которым присвоен гриф «Рекомендовано Министерством образования и науки Украины», на образовательном портале, который образуется в рамках реализации Национального проекта «Открытый мир».

7. Предусмотрение при подготовке проекта Закона Украины «О Государственном бюджете Украины на 2014 год» в соответствии с обоснованными потребностями расходов на обеспечение учащихся из числа наиболее незащищенных категорий необходимыми ученическими устройствами в рамках второго этапа Национального проекта «Открытый мир» и расходов на финансирование третьего этапа этого проекта (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/>). – 2013. – 11.09).

Президент В. Янукович утвердил расширение полномочий Укртрансинспекции. Соответствующие изменения закреплены Указом Президента Украины В. Януковича № 506/2013 «О внесении изменений в Положение о Государственной инспекции Украины по безопасности на наземном транспорте», обнародованном на официальном веб-сайте главы государства.

Согласно утвержденным изменениям, в рамках выполнения предусмотренных законодательством задач Укртрансинспекция будет осуществлять государственный контроль над безопасностью на автомобильном, городском электрическом, железнодорожном транспорте и ведением дорожного хозяйства.

Инспекция также обязана проводить технические расследования ДТП, катастроф, аварий на автомобильном, городском электрическом и железнодорожном транспорте; контролировать выдачу разрешительных документов на выполнение

міжнародних перевозок і виконання перевозчиками європейського угоди про роботу екіпажів транспортних засобів, задіяваних в міжнародних перевозках; вести учет автомобілів, здійснюють міжнародні перевезення пасажирів і вантажів.

Укртрансінспекція також зобов'язана контролювати внесення перевозчиками-нерезидентами плати за проїзд по українських дорогах; проводити перевірки транспортно-експедиційної документації на здійснення перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, а також здійснювати державний надзор (контроль) за дотриманням вимог законодавства, норм і стандартів на автомобільному, міському електричному і залізничному транспорті.

Згідно затверджених змін, Укртрансінспекції дозволяється використовувати в своїй діяльності транспортні засоби, в тому числі спеціалізовані, а також контрольні-вимірні прилади з метою здійснення габаритно-вагового контролю. Держслужбовцям і співробітникам інспекції будуть видаватися сигнальні жезли, форменна одяг і нагрудні знаки.

Указ Президента вступає в силу з дня його опублікування (*Коментарію: Дніпропетровськ (<http://dnepr.comments.ua>). – 2013. – 11.09*).

Модернізація нафтохімічної галузі – шлях до енергетичної незалежності. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час засідання Кабінету Міністрів 11 вересня 2013 р.

Глава уряду зазначив, що серед найголовніших завдань Програми активізації економіки на 2013–2014 роки базовим є завдання енергетичної незалежності та енергоефективності. Найчастіше українські підприємства істотно поступаються конкурентам саме через надмірну вартість енергоносіїв. Конкурентоспроможність вітчизняних товарів є заручницею несправедливого газового контракту з Росією. До речі, яскраво

це демонструє саме хімічна галузь, де витрати на сировину та енергію становлять 9/10 собівартості.

Вартість енергоносіїв «з'їдає» кошти, які можна було б витратити на модернізацію і розвиток виробництва.

Так само надмірне вивізне мито на російську нафту підриває рентабельність нафтопереробки. Останніми роками власники зупинили роботу Херсонського, Одеського, Надвірнянського, Дрогобицького й Лисичанського нафтопереробних заводів. Низька глибина переробки нафти на вітчизняних заводах і неприйнятно малий, порівняно із сучасними технологіями, вихід світлих нафтопродуктів не забезпечують рентабельну роботу на дуже дорогій російській нафті. Так само неможлива рентабельна робота хімічних підприємств на дуже дорогому російському газі. «Такий стан базової галузі промисловості – це абсолютно неприйнятний ризик для нашої країни. Президент України поставив перед урядом чітке завдання: технологічну відсталість нафтохімічної галузі треба ліквідувати, постачання енергоносіїв – ефективно диверсифікувати», – наголосив М. Азаров.

Тому стратегічним напрямом Програми активізації економіки на 2013–2014 роки, більше того, на десятиріччя вперед є глибока модернізація виробництва в нафтохімічній галузі, нарощування власного видобутку вуглеводневої сировини та укладення довготермінових угод на постачання вуглеводнів з державами – провідними експортерами нафти й газу.

За словами М. Азарова, масштаби цієї роботи такі, що доступних бюджетних капіталовкладень вочевидь недостатньо. Тож сконцентруватися необхідно на створенні привабливих умов для залучення в нафтогазову галузь стратегічних інвесторів.

Усі відповідні заходи передбачені в Енергетичній стратегії України на період до 2030 р., яку уряд схвалив 24 липня 2013 р. М. Азаров наголосив, що віце-прем'єр-міністр Ю. Бойко й міністр енергетики і вугільної промисловості Е. Ставицький повинні організувати виконання Стратегії, пропонувати практичні рішення уряду – насамперед щодо стимулювання інвестиційної діяльності в нафтогазовій галузі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 11.09.*

Відкриття нових сучасних підприємств – найкращий доказ того, що Державна програма активізації економіки до 2014 року працює. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час відвідання ТОВ «Карпатнафтохім».

«Відкриття нових сучасних підприємств, які заплановано в області, – це найкращий доказ того, що Державна програма розвитку економіки працює та активно набирає обертів», – наголосив глава уряду.

Під час відвідання «Карпатнафтохіму» Прем'єр-міністр оглянув цех із фасування поліетилену і взяв участь у запуску нової установки. Водночас М. Азаров нагадав, що для відновлення роботи цього підприємства між власниками та урядом було підписано меморандум, який, зокрема, передбачає надання йому державної підтримки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 10.09.*)

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив визначити заходи щодо державної підтримки підприємств хімічної галузі. Відповідне завдання він поставив під час засідання Кабінету Міністрів України 11 вересня 2013 р.

Глава уряду зазначив, що він узяв участь у відновленні виробництва на одному з найбільших хімічних підприємств України – «Карпатнафтохім», яке знову виходить на свої потужності після тривалої перерви в роботі. «Це дійсно свято і для робітників підприємства, і для міста Калуш. І це, безумовно, подія для України», – зазначив М. Азаров.

«Карпатнафтохім» – сучасне, недавно модернізоване з урахуванням європейських стандартів підприємство, яке виробляє поліетилен, поліхлорвінілові смоли, хлорвініл, хлор, каустичну соду. На ньому створено близько 3 тис. робочих місць. Це підприємство є бюджетоутворюючим для м. Калуш. Через простій підприємства щорічно українська промисловість втрачала близько 7 млрд грн обсягів виробництва, а люди й місто – життєво необхідних доходів.

Частка продукції підприємства «Карпатнафтохім» у сукупному хімічному виробництві в країні становить стабільно

близько 18 %. Відповідно, простій такого потужного підприємства негативно позначався на загальному індексі виробництва хімічної продукції і на промисловому виробництві України в цілому. Головним чином через зупинку «Карпатнафтохім», у першому півріччі 2013 р. імпорт первинних пластмас і виробів з пластмас зріс на 8 %. Частка імпортової продукції цього сегмента в структурі внутрішнього товарного ринку з початку 2013 р. сягла 67 %. Країна зазнала відчутних валютних втрат.

«Ми не могли миритися з такою ситуацією, маючи власні виробничі потужності, здатні практично повністю та якісно замінити імпорт, – зазначив М. Азаров. – Тому уряд доклав максимум зусиль, щоб відновити роботу підприємства та створити довготермінові перспективи виробництва на ньому як для внутрішнього ринку, так і на експорт. Відновлення виробництва на підприємстві “Карпатнафтохім” – це успішний приклад реалізації програми активізації вітчизняної економіки та державно-приватного партнерства».

Водночас глава уряду наголосив, що забезпечення ритмічної роботи підприємства «Карпатнафтохім» – це не одноразове рішення, а тривала робота. Кон’юнктура ринків зовсім не проста, тому уряд повинен постійно допомагати українським підприємствам витримувати конкуренцію.

Прем’єр-міністр доручив міністру промислової політики М. Короленку взяти під особистий контроль вирішення проблем, які накопичилися на підприємстві, і постійно готувати пропозиції щодо захисту вітчизняного ринку. Водночас він зазначив, що така ж предметна, ретельна робота необхідна й щодо інших вітчизняних виробників. Стан хімічної галузі залишається складним. Не функціонує значна частина структуро- й бюджетоутворюючих підприємств, які задіяні у внутрішньому галузевому й міжгалузевому балансі (такі підприємства, як «ЛНІК», «Дніпрошина», «Чернігівське хімволокно» та ін.).

«Я вкрай занепокоєний тим, що структурні зміни в галузі практично “заморожені”», – сказав М. Азаров, висловивши стурбованість тим, що частина заявлених інвестиційних проєктів щодо імпортозаміщення не реалізована. «До

проблемних питань функціонування галузі слід також віднести необхідність гармонізувати чинні національні стандарти виробництва хімічної продукції зі стандартами ЄС (насамперед у секторах виробництва мінеральних добрив, особливо чистих хімічних сполук, лакофарбових матеріалів, таропакувальних полімерних виробів, будівельних полімерних матеріалів і виробів), – сказав М. Азаров. – Це найперспективніші сектори хімічної галузі як з огляду на потребу внутрішнього ринку, так і з огляду на експортні можливості, які відкриває зона вільної торгівлі з Європейським Союзом».

М. Азаров доручив віце-прем'єр-міністру Ю. Бойку разом з міністром промислової політики М. Короленком і міністром економічного розвитку і торгівлі І. Прасоловим здійснити глибокий секторальний аналіз ситуації і визначити заходи щодо державної підтримки підприємств хімічної галузі, які б забезпечили відновлення виробництва у першу чергу органічної продукції, гумових виробів, первинних пластмас, складних мінеральних добрив тощо. «Головну увагу треба приділити стимулам і заходам, які забезпечать конкурентоспроможність української продукції», – сказав Прем'єр-міністр (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 11.09).

Прем'єр-міністр України М. Азаров закликав усіх керівників міністерств, відомств, місцевих органів влади пам'ятати про важливість проведення системної роботи із запобігання повені й наводкам. За його словами, вчасно вжиті заходи дають змогу мінімізувати наслідки стихії, бюджетні й людські втрати. Про це він заявив під час засідання Кабінету Міністрів 11 вересня 2013 р.

Він зазначив, що відвідав Івано-Франківську область з робочою поїздкою і побачив, що в цьому регіоні досі не відновлені важливі інфраструктурні об'єкти, які були зруйновані або істотно пошкоджені внаслідок повені 2008 р.

«Ця картина зайвий раз нагадує, наскільки важливо запобігати таким масштабним наслідкам стихійних лих. Тому робота з підтримання надійного стану захисних споруд,

інфраструктурних та інших об'єктів має бути постійною і системною», – заявив М. Азаров (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 11.09).

Україна не має іншого шляху, як енергозбереження, бо Росія не виконала своїх обіцянок щодо перегляду ціни на газ і нафту. Про це заявив на засіданні уряду Прем'єр М. Азаров.

За його словами українські підприємства поступаються конкурентам саме через надмірну вартість російських енергоносіїв. «Конкурентоспроможність вітчизняних товарів є заручницею несправедливого газового контракту з Росією... Вартість енергоносіїв “з'їдає” кошти, які можна було б витратити на модернізацію та розвиток», – заявив М. Азаров.

Він також повідомив, що Росія обіцяла переглянути несправедливі ціни на енергоносії, проте свого слова не дотримала. «Свого часу російські партнери обіцяли нам перегляд несправедливої ціни на газ. На жаль, досі це залишається лише обіцянками. Україні газ продовжує коштувати набагато дорожче, ніж іншим країнам Європи. Водночас діє надмірне вивізне мито на російську нафту», – заявив Прем'єр. Тому, за словами М. Азарова, в Україні немає іншого способу виходу із ситуації, ніж зменшувати енерговитрати та знаходити альтернативу російським газу й нафті (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 11.09).

Уряд схвалив проект закону, спрямований на дерегуляцію відносин на ринках. Відповідне рішення було прийняте на засіданні Кабінету Міністрів України, що відбулося 11 вересня. Прийняття проекту закону дасть змогу скоротити кількість перевірок суб'єктів господарювання на ринках, поліпшити умови ведення підприємницької діяльності.

Проект закону України «Про внесення зміни до статті 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо скасування повноважень органів внутрішніх справ із складення протоколів за порушення правил торгівлі на ринках» розроблено в Міністерстві внутрішніх справ.

У законопроекті запропоновано позбавити працівників міліції права складати протоколи про адміністративні правопорушення за ст. 159 («Порушення правил торгівлі на ринках») Кодексу України про адміністративні правопорушення. При цьому право складання вищезазначених протоколів залишається лише за посадовими особами, уповноваженими на те виконавчими комітетами сільських, селищних, міських рад, якими встановлюються й затверджуються правила торгівлі на ринках.

Проект закону України розроблено на виконання Плану заходів з виконання Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2013 р. № 187. Його метою є скорочення державного регулювання у сфері суспільних відносин для зменшення державного контролю над суб'єктами господарювання, стимулювання вільної конкуренції на ринках.

У МВС України зазначають, що прийняття проекту закону дасть змогу скоротити кількість перевірок суб'єктів господарювання на ринках, тим самим поліпшивши умови ведення підприємницької діяльності (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua).* – 2013. – 11.09).

У рамках офіційного візиту до Чеської Республіки 10 вересня відбулася зустріч міністра закордонних справ України, діючого голови ОБСЄ Л. Кожари з президентом Чеської Республіки М. Земаном.

Сторони обговорили графік двосторонніх контактів на найвищому політичному рівні, ключовим елементом якого стане офіційний візит глави Чеської держави в Україну. Співрозмовники зазначили, що цей візит матиме особливе значення напередодні саміту Східного партнерства у Вільнюсі, під час якого планується підписання Угоди про асоціацію Україна – ЄС.

Також було обговорено широке коло питань співробітництва в галузях промисловості, сільського господарства, інвестицій, питання візового режиму для громадян України.

Глава зовнішньополітичного відомства України поінформував М. Земана про здійснювані в Україні реформи, покликані

наблизити нашу державу до європейських стандартів (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 11.09).

Україна не отримувала від Росії документів щодо перевірки кондитерської продукції корпорації Roshen. Про це повідомив журналістам міністр аграрної політики і продовольства М. Присяжнюк. При цьому він зауважив, що ситуація з Roshen розвивається за таким же «сценарієм», як це було в ситуації з претензіями РФ до якості українських сирів (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2013. – 11.09).

Заступник міністра культури України В. Балюрко 11 вересня 2013 р. провів у Будинку уряду брифінг на тему: «Заходи уряду щодо збереження та розвитку культурної спадщини України».

«На території України налічується понад 140 тис. нерухомих пам'яток культурної спадщини, однак на окрему увагу заслуговують пам'ятки, внесені до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Сьогодні налічується сім таких об'єктів, – зауважив В. Балюрко. – Міністерство культури розробляє пропозиції щодо внесення змін до нормативного поля – у Законі України “Про охорону культурної спадщини” має з'явитися окремий розділ, присвячений пам'яткам ЮНЕСКО, також знають змін підзаконні акти».

Заступник міністра культури наголосив, що законодавча база потребує постійного системного коригування та розвитку з урахуванням європейських і міжнародних стандартів. Нагального вирішення потребують такі питання, як внесення змін до законодавства щодо обмеження будівництва (та інших дій суб'єктів підприємницької діяльності, що можуть зашкодити стану пам'яток) на територіях об'єктів, включених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, і в їхніх буферних зонах; законодавче закріплення обов'язкового отримання рекомендацій Комітету всесвітньої спадщини ЮНЕСКО щодо намірів розпочати на об'єктах та в буферних зонах великі за обсягом

реставраційні роботи або нове будівництво; запровадження обов'язкового моніторингу стану збереження об'єктів всесвітньої спадщини та їхніх територій, передбачивши створення відповідних наглядових рад.

«Визначення буферних зон і режимів використання об'єктів має бути передбачене під час коригування генеральних планів населених пунктів України, на території яких розташовуються об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО», – зазначив В. Балюрко.

Удосконалення потребує й бюджетне законодавство, яке не забезпечує достатнього й стабільного фінансування і не передбачає жодних пріоритетів. Так, доцільно здійснювати фінансування об'єктів, включених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, коштом Загального фонду Державного бюджету України з внесенням окремого рядка до Закону України «Про Державний бюджет», що має знайти своє відображення в Бюджетному кодексі. Також слід розробити концепцію комплексного підходу до збалансованого фінансування заходів, спрямованих на збереження, утримання і використання об'єктів, яка передбачатиме залучення як бюджетних, так і позабюджетних коштів на основі системи цільових преференцій.

Крім того, за словами В. Балюрка, існує потреба у створенні для кожного об'єкта всесвітньої спадщини свого органу управління і закріплення за Міністерством культури функції координатора з питань охорони об'єктів всесвітньої спадщини.

Заступник міністра повідомив, що Міністерство культури привертає увагу уряду до питання щодо вирішення означених проблем у галузі збереження українських об'єктів культурної спадщини, занесених до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Зокрема, його було порушено на нараді в Прем'єр-міністра України М. Азарова 9 вересня 2013 р. (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 11.09.*)

ПОЛІТИКА

Конституційна Асамблея підготує проект змін до Основного закону у 2014 р., а затвердити його можуть на референдумі. Про це заявив Л. Кравчук у своїй статті на Forbs.

Глава Асамблеї розповів, що передбачувані зміни займуть близько 20–25 сторінок. «Після того як документ схвалить Президент, члени КА працюватимуть над законопроектом “Про внесення змін до Конституції України”. Думаю, він буде готовий в 2014 р., після чого ми передамо його Президентові, а він – у парламент», – повідомив Л. Кравчук.

Він нагадав, що згідно із законодавством зміни до Конституції вносяться парламентом і для цього необхідно 300 голосів. «Але може настати момент істини, коли Рада в силу своїх політичних амбіцій не зможе прийняти (зміни. – Ред.)», – вважає глава КА. У такій ситуації Л. Кравчук не виключає можливості винесення цього питання на всеукраїнський референдум. «Користуючись V розділом діючої Конституції, де йдеться про те, що джерелом влади в Україні є народ, Президент може виносити питання внесення змін до Основного закону на всеукраїнський референдум», – припустив Л. Кравчук (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 11.09).

У Євразійській економічній комісії заявляють про готовність співпрацювати з Україною навіть після підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Про це заявив директор Департаменту розвитку інтеграції ЄЕК В. Спаський, пише УНІАН.

За його словами, співпраця з Україною триватиме, хоча підписання Угоди з ЄС ускладнить економічні відносини з країнами «трійки» ТС. «Україна – сусід Митного союзу і за будь-якого розладу економічні відносини розвиватимуться. Питання в тому, якими темпами», – сказав В. Спаський.

Він нагадав, що в рамках співпраці між Україною і ЄЕК підписано меморандуми щодо взаємодії в торговельній сфері, технічного регулювання та статусу спостерігача в ЄЕК. Він

вважає, що в рамках цих документів можна обговорювати питання зняття взаємних бар'єрів у торгівлі, а також недопущення «торговельних воєн».

Раніше радник президента Росії С. Глазьев заявляв, що підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом перекреслить можливість вступу України до Митного союзу й Київ перестане бути для Росії «повноцінним партнером».

ЄЕК має статус наднаціонального органу управління країн МС. Вона не підпорядкована будь-якому з урядів трьох країн і її рішення обов'язкові для виконання на території усіх членів.

Основним завданням ЄЕК є забезпечення умов функціонування і розвитку Митного союзу та Єдиного економічного простору, а також вироблення пропозицій щодо подальшого розвитку інтеграції (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 11.09).

КПУ заказала и распространяет ролики, агитирующие против сближения с Евросоюзом и за вступление в Таможенный союз.

Сообщается, что в одном из роликов иностранец говорит на английском. Для того чтобы иметь хорошо оплачиваемую работу в Европе, наше образование должно соответствовать европейским стандартам и человек должен свободно владеть английским, иначе он будет выполнять лишь неквалифицированную и низкооплачиваемую работу, хотя и со свободным английским «шансы очень низкие». В то же время утверждается, что с Таможенным союзом «мы говорим на одном языке».

В еще одном ролике отношения ЕС и Украины сравниваются с «плохой игрой» девочки и мальчика, когда девочка издевается над мальчиком. У него есть «люди и земля», а она заставляет его стать на колени и исправляет в нем то, что ей не нравится. «Вступление в Евросоюз – это плохая игра. Это понимают даже дети», – говорится в видеоролике.

Источник также отмечает еще один мультипликационный ролик, размещенный среди видеозаписей Компартии, в кото-

ром царь, очень похожий на Президента В. Януковича, пытается выдать дочь Украину за двух сразу – за Евросоюз и Таможенный союз, один из которых обеспечит демократию, а другой – газ (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 11.09).

Россия проиграла «информационную войну» за Таможенный союз. Такую мысль в ходе видеомоста Москва – Киев на тему: «Ассоциация с ЕС или Таможенный союз? Прагматичные интересы Киева» выразил социолог, директор компании Research&Branding Group Е. Копатько.

Он напомнил, что согласно результатам опросов, по мнению украинцев, от «торговых войн» больше пострадает Украина, чем Россия. «Самая главная война, которая сейчас проиграна Российской Федерацией, – это информационная война за Таможенный союз», – сказал эксперт.

Е. Копатько отметил, что за все время так и не нашлось таких аргументов за Таможенный союз, которые стали бы доминировать в украинском информационном пространстве. «Сейчас решение принято (о курсе Украины в ЕС, а не в ТС). После литовского саммита (Украина надеется подписать Соглашение об ассоциации с ЕС в конце ноября этого года на саммите Восточного партнерства в Вильнюсе), скорее всего, мы будем смотреть на те политические, экономические и социальные последствия, которые есть», – сказал Е. Копатько.

Он отметил также, что Россией не был использован важный ресурс в связях между украинцами и россиянами. «85 % украинских граждан имеют близких, дальних родственников, друзей, знакомых в Российской Федерации», – прибавил эксперт.

Также, заметил он, в гуманитарной сфере не было ни одного знакового проекта, который бы налаживал «символические связи» между Украиной и Россией.

Кроме того, Е. Копатько отметил, что «харьковские соглашения» с Россией 2010 г. тогда поддерживали 60 % украинцев, тогда как в 2011 г. – лишь 38 %. «Когда нет наполнения экономического, политического, гуманитарного, – никакого толку из этого не будет», – сказал эксперт и добавил, что

сейчас происходит «колоссальный отток лояльного к России населения».

Е. Копатько также информировал, что 51 % украинцев отмечают, что «работа с позиции силы» в отношении Украины со стороны России не приведет к позитивному результату. «Мы исходим из реальности, которая, на мой взгляд, будет иметь тенденцию к ухудшению в ближайшее время. Потому что мы до конца не понимаем наших экономических и политических рисков в том или ином случае (присоединении к ТС или ЕС)», – сказал Е. Копатько (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 11.09).

Більше половини росіян вважають Крим частиною Росії.
Про це повідомив глава Всеросійського центру вивчення громадської думки В. Федоров, пише «РИА Новости». Респондентам ставили запитання, які території вони вважають російськими.

Калінінградську область вважають частиною Росії 85 %, Курільські острови – 74 %. 56 % опитаних повідомили, що Крим – це Росія. «Як відомо, у нас є договір про дружбу і кордон, і Росія визнає Крим територією України, але значна частина росіян так не вважає», – сказав глава ВЦДГД.

Згідно з дослідженням, Республіку Дагестан територією РФ вважають 41 %, Чечню – 39 %, Придністров'я – 37 %, Абхазію – 30 %, Південну Осетію і Україну – 29 %.

Близько половини росіян готові назвати «руськими» українців і білорусів, які проживають на території Росії. «Ми поставили запитання: кого б ви могли назвати “руським” за умови, якщо він проживає в РФ багато років, і 44 % відповіли, що українців і білорусів. Татари, башкири і калмики отримали 30 %», – сказав В. Федоров.

Він зазначив, що чеченців, дагестанців «руськими» готові вважати 7 %, хоча республіки входять до складу РФ.

В опитуванні брали участь 1,6 тис. респондентів, яким більше 18 років, з 45 регіонів і 137 населених пунктів, а також чотири фокус-групи (*Українська правда* (www.pravda.com.ua)). – 2013. – 10.09).

НАК «Нафтогаз України» і німецький газовий трейдер RWE Supply & Trading підписали угоду про постачання газу в Україну і зберігання газу в українських підземних сховищах газу. Про це повідомив міністр енергетики та вугільної промисловості Е. Ставицький, передає УНІАН.

«З RWE підписаний новий договір в м. Ессен. Це сталося 5 вересня між НАК “Нафтогазом” і компанією RWE. У ньому передбачені питання як реалізації, так і сховища», – сказав Е. Ставицький. При цьому він не деталізував умови контракту. «Я не буду вдаватися в комерційну складову, бо це комерційна таємниця. Хочу тільки сказати, що формула ціни нижча, навіть з урахуванням 100 дол. знижки (на ціну російського газу), яка дається за Чорноморський флот», – сказав Е. Ставицький.

Нагадаємо, у лютому 2013 р. Україна уклала з німецьким газовим трейдером RWE Supply & Trading контракт на постачання природного газу щорічним обсягом до 5 млрд куб. м (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua>). – 2013. – 11.09).

По состоянию на 1 сентября 2013 г. Украина импортировала 1 млрд куб. м газа из Европы. Об этом сообщил министр энергетики и угольной промышленности Э. Ставицкий, передает корреспондент «РБК-Украина».

«Сегодня мы активно прорабатываем вопрос реверсных поставок природного газа с помощью существующих транспортных мощностей. В частности, уже реализовано несколько отдельных контрактов по поставкам природного газа в нашу страну. А именно на 1 сентября 2013 г. в целом поставлено уже около 1 млрд куб. м природного газа от компании RWE и FGSZ (Венгрия)», – сказал Э. Ставицкий. Как ранее сообщал Э. Ставицкий, Украина намерена в 2014 г. снизить свою энергозависимость от других стран до 30 % и увеличит объемы импорта европейского газа. На вопрос о том, сколько

Украина планирует импортировать газа из Европы в 2013–2014 гг. и планируется ли увеличение этих поставок, Э. Ставицкий отметил: «...Приблизительно от 2 до 2,5 млрд куб. м газа к нам пойдет... из Европы. По планам на 2014 г., однозначно мы будем только наращивать и увеличивать (эти объемы)». В 2013 г. Украина планирует импортировать из Европы 2–2,5 млрд куб. м газа.

По мнению Премьер-министра Украины Н. Азарова, в ближайшие пять-десять лет Украина увеличит добычу газа до 30 млрд куб. м в год, что покроет все собственные потребности. Также глава Кабмина заявлял, что Украина в ближайшие годы планирует полностью обеспечить себя собственным газом. Украина в рамках избранной линии экономической политики, направленной на снижение энергозависимости от России и ее дорогого газа, пытается реализовать различные энергетические проекты. Ведутся переговоры о закупках газа в Европе, Азербайджане, Туркменистане. В Одесской области планируется строительство LNG-терминала, также возможно совместное с Турцией строительство LNG-терминала на турецком побережье Средиземного моря. Реализуются проекты по добыче газа на шельфе Черного и Азовского морей. Запланированы проекты по добыче сланцевого газа при участии мировых лидеров в сфере энергетики – Royal Dutch Shell и Chevron. Кроме того, рассматривается возможность увеличения внутренней добычи углеводородов – газа, нефти, угля. В этих проектах может принять участие компания «ТНК-ВР». Существует программа замещения природного газа углем (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 11.09).

Україна почала будівництво заводу з виробництва ядерного палива в селищі Смоліно Кіровоградської області. Про це сказав міністр енергетики Е. Ставицький.

Проектна потужність заводу – 800 паливних тепловиділяючих збірок на рік, або 400 т в урановому еквіваленті, що перевищує річне споживання ядерного палива українськими атомними електростанціями на 37,5 %.

Вартість проекту оцінюють у 300–400 млн дол.

Як відомо, у липні цього року російська компанія «ТВЕЛ» і державний концерн «Ядерне паливо» завершили проектування спільного підприємства – «Заводу з виробництва ядерного палива» в селищі Смоліно.

Ще у 2011 р. ДП «Ядерне паливо» і «ТВЕЛ» підписали установачий договір про створення ПАТ «Завод з виробництва ядерного палива» з часткою учасників 50 % +1 акція і 50 % –1 акція відповідно (*Реальна економіка* (<http://real-economy.com.ua/news/42710.html>), – 2013. – 11.09).

Крюківський вагонобудівний завод виготовив 509 вантажних вагонів у серпні, що на 48 % менше порівняно з аналогічним періодом минулого року та на 16 % менше порівняно з минулим місяцем. Про це повідомляє прес-служба компанії Concorde Capital з посиланням на дані агентства «Інтерфакс-Україна».

Згідно з повідомленням, виробництво вантажних вагонів скоротилося на 34 % у серпні 2013 р., до 4982 од. порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Виробництво пасажирських вагонів зросло на 20 % на рік, до 59 од.

Минулого тижня Крюківський оголосив про плани скоротити персонал і перейти на триденний робочий тиждень незадовго після перегляду виробничого плану підприємства на 2013 р. – до 6 тис. вантажних вагонів (45 % падіння). «Обсяги виробництва компанії впали до найнижчого рівня з листопада 2011 р., є дуже мало шансів на зміну тенденції найближчим часом, адже попит на вантажні вагони у країнах СНД залишається слабким», – відзначає аналітик Concorde Capital Р. Дмитренко.

Однак Крюківський вагонобудівний завод перебуває в найкращій ситуації серед українських виробників залізничної техніки, для якого характерне помірне зниження доходів (на відміну від великого спаду, що очікується), додав експерт. Аналітик пояснив таку тенденцію сильною позицією підприємства у сегменті пасажирських вагонів. «Продажі

одного звичайного пасажирського вагона забезпечують приблизно такий самий дохід, як 20 стандартних вантажних піввагонів. Ми вважаємо, що Крюківський завод повідомить про 22-відсоткове зниження виручки – до 655 млн дол. і 35 % падіння ЕВІТДА, до 82 млн дол. у 2013 р.», – сказав Р. Дмитренко (*Реальна економіка* (<http://real-economy.com.ua/news/42710.html>). – 2013. – 11.09).

С 1 сентября 2013 г. прекратился импорт автомобилей в Украину, и это может продлиться до полугода. Об этом заявил глава Всеукраинской ассоциации автоимпортеров и дилеров (ВААИД) О. Назаренко.

«Для того чтобы поставить автомобиль на учет в ГАИ, необходима справка об уплате утилизационного сбора. Но пока никто не может выдать эту справку», – отметил глава ВААИД.

О. Назаренко уточнил, что импортные автомобили сейчас завозят на лицензированные таможенные склады, где они имеют право храниться, согласно Таможенному кодексу, не больше года. Как результат, импорт автомобилей в Украину сократился в три-четыре раза. «Вы можете сами посчитать, сколько государство недополучило денег в бюджет из-за этого», – сказал О. Назаренко.

Также он рассказал, что автоимпортеры пытаются найти выход из сложившейся ситуации. Они делают запрос в Миндоходов (в ведении которого находится таможня) о подтверждении уплаты утилизационного сбора. Потом этот документ будут подавать в ГАИ вместо справки. «У нас нет другого выхода. На сегодня форма справки об уплате утилизационного сбора не согласована. Сначала Кабмин должен принять соответствующее постановление, должен пройти тендер, на котором определяют, кто должен печатать эти справки. Это может затянуться на три-шесть месяцев. И все это время рынок импортных автомобилей будет стоять», – резюмировал О. Назаренко. Хотя ранее сообщалось о задержках в три месяца.

Кабинет Министров должен до 1 декабря 2013 г. разработать и утвердить справки об уплате или освобождении от оплаты утилизационного сбора.

Напомним, новый закон об утилизационном сборе, который вступил в силу 1 сентября, запрещает ГАИ регистрировать или перерегистрировать машины без справки об уплате этого налога.

Евросоюз неоднократно заявлял, что этот закон не соответствует обязательствам Украины в рамках ВТО. Таким образом, несовместимые с принципами ВТО элементы должны были устранить до 1 сентября (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.09).

Расширение полномочий Фонда гарантирования вкладов физических лиц и предоставление ему права гарантировать вклады в кредитных союзах может существенно пошатнуть этот сегмент финансового рынка. Такое мнение высказала заместитель председателя правления ПАО «Укринбанк» Ж. Макеенко, комментируя соответствующую законодательную инициативу, зарегистрированную недавно в Верховной Раде. Согласно законопроекту, участниками фонда должны будут стать кредитные союзы и негосударственные пенсионные фонды.

По словам банкира, если данная инициатива будет реализована, часть кредитных союзов может исчезнуть с рынка. «Можно говорить как минимум о 25–30 % участников, которые не будут иметь возможности платить обязательные взносы в Фонд гарантирования или предоставлять свою отчетность еще кому-либо, кроме Нацфинуслуг. Те же крупные кредитные союзы, которые останутся работать в финансовом секторе, будут вынуждены снизить процентные ставки на 3–4 п. п., чтобы компенсировать затраты, связанные с членством в фонде», – отмечает Ж. Макеенко.

Эксперт также не исключает, что в связи с такой тенденцией часть вкладов из кредитных союзов будут переведены в банки, где депозитные ставки будут сопоставимы по доходности, но гарантии возврата средств – существенно выше.

Что касается негосударственных пенсионных фондов, то присоединение их к Фонду гарантирования не позволит

расширять такие институты. «У НПФ достаточно регламентированные вложения, они делаются для того, чтобы обеспечить доходность и защитить накопления от рисков невозврата. Доходность этого инструмента и так не слишком высокая, дополнительные издержки на участие в Фонде гарантирования сведет ее к минимуму», – считает Ж. Макеенко (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 11.09).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Українська економіка в II кварталі скоротилася на 1,3 %, що більше, ніж кварталом раніше. Про це пише «Комерсант-Україна».

Падіння реального ВВП у II кварталі виявилось більш значним, ніж очікувалося раніше, – на 1,3 %, а не 1,1 %, повідомили в Держстаті.

Як пише видання, у I кварталі ВВП України знизився на 1,2 %, а значить, замість гальмування темпи спаду прискорилися.

Порівняно з початком року поглиблення спаду спостерігається в добувній промисловості (з 0,1 до 1,6 %) і будівництві (з 14,8 до 20,9 %). Темпи зростання торгівлі знизилися з 3,1 до 1,4 %, а у фінансовому секторі після підйому на 3,9 % відбувся спад на 3,1 %. Від більшого скорочення економіки втримало сільське господарство – темпи зростання в галузі прискорилися з 5,7 до 20,9 %.

Відносно стабільними залишаються показники переробної промисловості: темпи спаду знизилися з 9,5 до 9,2 %. Гальмується й зростання цін в економіці. Якщо за підсумками I кварталу дефлятор ВВП становив 3,9 %, то за підсумками II кварталу – 2,1 %.

Більш показовою є структура ВВП за категоріями кінцевих споживачів.

У II кварталі попит держсектора скоротився на 1 %, а валове нагромадження основного капіталу – на 19,7 %. Одночасно прискорилося зростання попиту домогосподарств (з 4,5 до 7,4 %).

Директор Інституту економіки та прогнозування НАН України В. Геєць уточнює, що показники цього року будуть залежати від того, наскільки серйозними виявляться «торгові війни» з Росією. «Коли будуть оприлюднені дані III кварталу, можна буде оцінити вплив останнього торгового конфлікту на зростання ВВП. Поки оцінити цей вплив складно, але він існує, і подальше загострення торговельних відносин здатне додатково погіршити річну оцінку», – пояснив він.

Ще більш поганою новиною є те, що нинішній розвиток економіки не дає підстав очікувати значного зростання ВВП за підсумками 2014 р. (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua).* – 2013. – 11.09).

Асоціація виробителів кондитерской продукції «Укркондпром» заявляє, що російская таможеня взимає с українских компаний дополнительные платежи в размере 20–60 % от стоимости продукции. Об этом написал глава «Укркондпрома» А. Балдынюк на своей странице в социальной сети Facebook.

«Федеральная таможенная служба РФ продолжает интересные процедуры растаможки наших грузов. Но проблема не только в углубленной проверке и задержках по 10 и более дней, а в так называемых обеспечительных платежах: мы должны были отдать российской таможене дополнительно 20–60 % стоимости нашей продукции как гарантию, что мы ничего не нарушаем. Ни одна копейка этих платежей назад никому из наших не вернулась», – написал А. Балдынюк. Он считает, что процедуры российской таможенки обвалили украинский экспорт кондитерской продукции приблизительно на 50 %, или 300 млн дол. в год.

Как сообщало Delo.UA, согласно данным исследования компании NewGen Research, в 2012 г. украинские кондитеры поставили на внешние рынки 175 тыс. т шоколадных изделий. Основным рынком поставок украинской продукции является Россия и страны СНГ. Из-за высоких пошлин на импорт украинской карамели в ряде стран СНГ именно шоколадные изделия составляют основу украинского экспорта.

Если учитывать тот факт, что внутреннее потребление в натуральном выражении составляет 230 тыс. т, то показатель экспорта в 175 тыс. т выглядит более чем существенным. Всего по итогам 2012 г. в Украине было произведено 370 тыс. т шоколадной продукции.

Согласно данным Госстата, на рынок России приходится около 60 % украинского шоколада. Очевидно, что найти альтернативу российскому рынку очень непросто (*Finance.Ua* (<http://news.finance.ua/>). – 2013. – 11.09).

Консорціум North Caspian Operation Company приступив до видобутку нафти на гігантському родовищі «Кашаган», яке розташоване в північній частині Каспійського моря. Про це повідомляє «Лента.ру», посилаючись на офіційне повідомлення компанії від 11 вересня.

Початкові плани передбачали початок промислового видобутку в 2005 р. Причинами перенесення термінів стали важкі геологічні умови – нафтові поклади розташовані на глибині до 4,7 км нижче морського дна, а також суперечки Казахстану з інвесторами.

У 2007 р. Казахстан «зажадав» від італійської Ені довести частку місцевих компаній при розробці родовища до 40 % і компенсувати затримки з початком поставок нафти на 10 млрд дол.

У жовтні 2008 р. Казахстан і міжнародні нафтові корпорації врегулювали суперечки й створили NCOС для спільного освоєння «Кашагана».

Зростання витрат на освоєння «Кашагана» призвело до того, що в 2012 р. родовище було визнано найдорожчим у світі – інвестиції в його розробку перевищили 116 млрд дол. (*Реальна економіка* (<http://real-economy.com.ua/news/42710.html>). – 2013. – 11.09).

Цена условной североморской нефтяной смеси BFOE (Brent, Forties, Oseberg, Ekofisk) побила свой двухнедельный минимум и установилась ниже 112 дол./барр. Нефть BFOE

сегодня подешевела на 2,91 дол. (-2,5 %), а ее средняя за 21 день индикативная цена на отчетную дату 11 сентября 2013 г. официально составила 111,91 дол./барр. Это ее самый низкий показатель с 27 августа 2013 г., следует из материалов биржи ICE Futures Europe.

На бирже ICE Futures Europe в Лондоне цена нефти WFOE представлена индикатором IPE Brent Index, значение которого, установившееся на следующий день после завершения контрактного периода для фьючерса IPE Brent Crude соответствующего месяца поставки, определяет окончательную цену закрытия (исполнения) сделок по этому инструменту.

Нефтяная смесь WFOE – это «корзина» основных нефтяных марок, добываемых на шельфе Северного моря. Нефть WFOE считается базовым сортом для определения цен на нефть на рынках Европы и Средиземноморья (*РБК-Україна* (<http://www.rbc.ua>). – 2013. – 11.09).

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 69

Бюлетень підготували:

О. Ворошилов, С. Горова, В. Бондаренко, Н. Тарасеко

Редактори: Т. Дубас,
О. Федоренко, Ю. Шлапак
Комп’ютерна верстка:
В. Бондаренко

Підп. до друку 12.09.2013.

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обл.-вид. арк. 2,32. Наклад 8 пр.

Видається в друкованому та електронному вигляді

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 03.08.2001 р.

Видавець і виготовлювач

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
03039, м. Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції

ДК № 1390 від 11.06.2003 р.